

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ 2021

ЗАЕДНИЦА НА ЕДИНИЦИТЕ
НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА
НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

ЗАЕДНИЦА НА ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА
НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

тел. +389 (0)2 30 99 033 / факс: +389 (0)2 30 61 994
ул.Копенхагенска бр.5, п.фах 32, 1000 Скопје, Република Северна Македонија
www.zels.org.mk / contact@zels.org.mk

Почитувани,

Како и во претходната година, така и во 2021 година, пандемијата со ковид-19 силно се рефлектираше врз работењето на единиците на локалната самоуправа и врз ЗЕЛС. Општините, исцрпени од бројните финансиски трошоци за справување со пандемијата се соочија и со намалени приходи од сопствените даноци. За време на кризата, општините не добија поддршка од централната власт. Единствено, прифатена беше заложбата на ЗЕЛС за основа на пресметката за наплатата на ДДВ да се земе просечната наплата од претходните три години, наместо само од последната година. Исто така, со заложбите на ЗЕЛС, општините добија поголема флексибилност во планирањето на општинскиот буџет, односно лимитот наместо 30 % да изнесува 50 % од просечно остварените приходи во последните три години, според податоците од трезорската евиденција.

Работната група за децентрализација, составена од претставници од ЗЕЛС и од Владата,

на почетокот на годината започна со активно-стите за продлабочување на процесот на децентрализација во земјата, но поради бројни причини тие не се реализираа со посакуваниот интензитет. И во 2021 година, справувањето со бесправно изградените објекти беше тема на дискусија, односно вниманието беше насочено на новиот Предлог-закон за постапување со бесправно изградени објекти, во кој делумно беа инкорпорирани заложбите на ЗЕЛС. Станува збор за барањето висината на надоместокот за легализација на објектите да е за 50 % поголема од утврдената висина на надоместокот за уредување на градежното земјиште за соодветната зона. ЗЕЛС, во изминатата година, даде конструктивни забелешки и на предлог-моделот на Министерството за финансии (МФ) за унапредување на процесот на фискалната децентрализација и зголемување на финансиската автономија на општините. И натаму, заложбата на ЗЕЛС е општините да добиваат 10 % од ДДВ и 50% од персоналниот данок, а беше посочено и дека распределбата на средства од двата фонда, за воедначување и за перформанси, не се доволно јасни и дека даваат многу простор за недоследно спроведување. Во 2021 година беа спроведени и локалните избори, по што следуваше и конституирањето на новите органи и тела на ЗЕЛС (Генералното собрание, Комитетот на советите, Управниот одбор, Надзорниот одбор) со нови членови со мандат за периодот 2021 - 2025 година, а беше избрано и ново раководство на ЗЕЛС.

Освен лобирањето, ЗЕЛС продолжи и со континуирана заложба за спроведување на активностите за јакнењето на капацитети на општинската администрација преку ЗЕЛС тре-

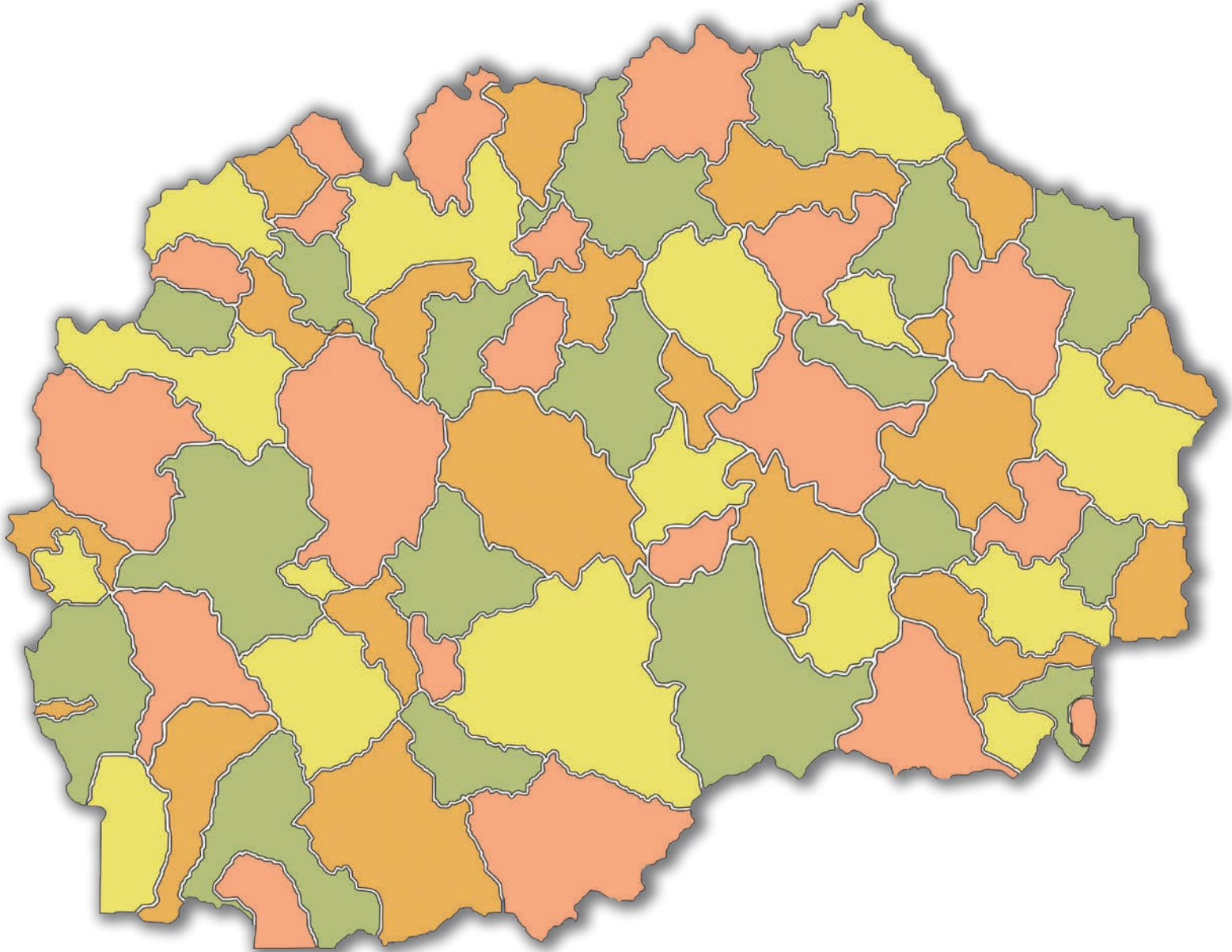
нинг центарот. Во согласност со протоколите за заштита од пандемијата или преку користење на електронски алатки за комуникација, беа реализирани поголем број работилници, обуки и конференции. ЗЕЛС продолжи и со поддршката на општините за користење на информациските системи: www.gradezna-dozvola.mk; информацискиот систем www.e-stvari.mk и системот градежно земјиште www.gradezno-zemjiste.mk.

Освен за реализација на своите стратегиски приоритети, ЗЕЛС секогаш посветува внимание и на реализацијата на голем број активности врзани со домашни и странски партнери во низата проекти, како што беа активностите за зајакнување на општинските совети; активностите посветени на креирањето и примената на родовите политики; на јакнење на општинските капацитети за поддршка на социјалните категории на граѓани, како и на активностите за управување со отпад од пакување од стакло и други. Во 2021 година, по осуманесетмесечна пауза, преку електронска платформа за комуникации, состанок одржа и Заедничкиот консултативен комитет меѓу Република Северна Македонија и Комитетот на региони на Европската Унија.

Сите овие активностите и резултатите реализирани во текот на годината, како и податоците за приходите, расходите и ревизорскиот извештај за 2021 година се прикажани во ова издание на Годишен извештај на ЗЕЛС за 2021 година.

Со почит,

Душица Перишиќ,
извршен директор на ЗЕЛС

Заедницата на единиците на локалната самоуправа на Република Северна Македонија – ЗЕЛС е непрофитна организација и единствена национална асоцијација во земјава, во која доброволно членуваат сите 80 општини и Град Скопје, како посебна единица на локалната самоуправа. Основана е во 1972 година. За ефикасно функционирање на Заедницата, во Статутот на ЗЕЛС се утврдени следниве органи:

- Генерално собрание, составено од 90 делегати
- Управен одбор, составен од 22 члена
- Надзорен одбор, составен од 6 члена и
- Комитет на советите, составен од 9 члена.

Во рамките на ЗЕЛС се формирани повеќе комисии за областите што се во надлежност на локалната власт (урбанизам, образование, животна средина, локален економски развој...) чии членови се градоначалници, а исто така, формирани се и професионални мрежи составени од претставници од општинската администрација.

ЗЕЛС дејствува и во меѓународни рамки. Таа е членка на: ЦЕМР – Совет на европските општини и региони; на НАЛАС - Мрежа на националните асоцијации на локалните власти од земјите во Југоисточна Европа и на АЛДА - Асоцијација на агенции за локална демократија. ЗЕЛС ја има улогата на Секретаријат на делегатите од РСМ во Конгресот на локалните и регионалните власти на Советот

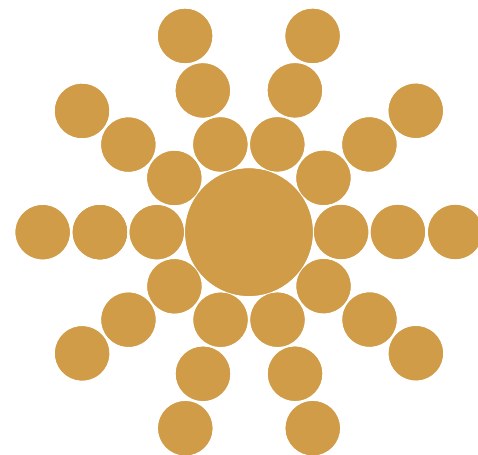
на Европа и Заедничкиот консултативен комитет меѓу Република Северна Македонија и Комитетот на регионите на Европската Унија.

ЗЕЛС ги застапува интересите на сите локални власти од земјава пред централната власт. Лобирањето претставува најважната активност на ЗЕЛС за унапредување на развојот на локалната власт, преземање на нови надлежности, како и обезбедување на поголема финансиска стабилност на ЕЛС. Претставници на ЗЕЛС остваруваат средби со претставници на Владата на РСМ, а преку постојната парламентарна Комисија за локална самоуправа во Собранието на РСМ, ЗЕЛС соработува и со народните претставници од законодавниот дом.

Во согласност со своите стратески цели, ЗЕЛС во континуитет се грижи и за зајакнување на капацитетите на локалната власт, преку ЗЕЛС тренинг центарот (ЗТЦ), а преку ЗЕЛС единицата за поддршка на електронските услуги за општините (ЗЕПЕ) во името на сите општини, го врши одржувањето, како и непреченото користење на информациските системи.

Стратеските цели на ЗЕЛС се:

- 1.** Застапување и лобирање
- 2.** Обезбедување и одржување систем на услуги за ЕЛС
- 3.** Обезбедување одржливост и професионалност на извршната канцеларија на ЗЕЛС.

ЗЕЛС

АКТИВНОСТИ НА ОРГАНИТЕ И ТЕЛАТА НА ЗЕЛС

ГЕНЕРАЛНО СОБРАНИЕ НА ЗЕЛС

Во текот на 2021 година беа одржани две седници на Генералното собрание на ЗЕЛС. Првата седница беше одржана во состав на делегатите со мандат 2017 - 2021 година, а по спроведените редовни локални избори беше одржана и конститутивната седница на новиот состав на делегати со мандат за периодот 2021 - 2025 година. Според Статутот на ЗЕЛС, делегати на ова тело се сите градоначалници и деветте членови на Комитетот на советите при ЗЕЛС.

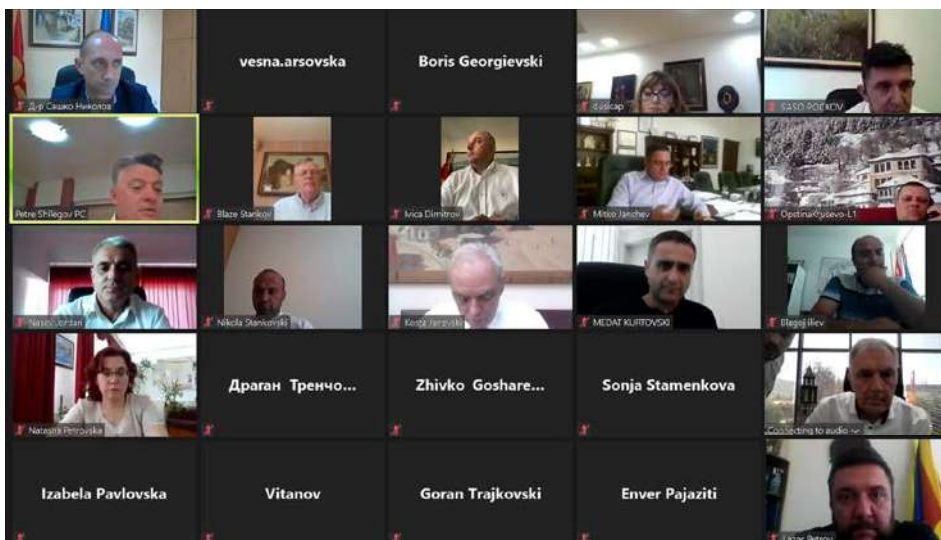
ОСМА СЕДНИЦА НА ГЕНЕРАЛНОТО СОБРАНИЕ НА ЗЕЛС (НА 29 ЈУНИ 2021 ГОДИНА)

Осмата седница на Генералното Собрание беше одржана преку електронска платформата за комуникации, што е во согласност со членот 16, став 7, од Статутот на ЗЕЛС. На оваа седница беа усвоени завршните документи од финансиското работење на ЗЕЛС за 2020 година и Извештајот на независната ревизорска куќа, како и ребалансот на Буџетот за 2021 година. Пред делегатите беше презентираан и наративниот извештај за реализација на ак-

тивностите на ЗЕЛС за 2020 година. Поради организирањето на претстојните локални избори и завршувањето на четиригодишниот мандат на делегатите, претседателот на ЗЕЛС, Петре Шилегов, сублимираше дел од преземените иницијативи и резултатите на овој состав на Генералното собрание на ЗЕЛС. На седницата, од Алијансата на пациентски организации беше образложена обврската на општините да формираат комисија за унапредување на правата на пациентите, што е утврдено со Законот за заштита на правата на пациентите.

КОНСТИТУТИВНА СЕДНИЦА НА НОВИОТ СОСТАВ НА ГЕНЕРАЛНОТО СОБРАНИЕ НА ЗЕЛС 2021 - 2025 ГОДИНА (НА 22 ДЕКЕМВРИ 2021 ГОДИНА)

Најдоцна во рок од три месеци по спроведувањето на локалните избори во земјата, Генералното собрание на ЗЕЛС треба да одржи конститутивна седница. Оваа одредба од Статутот на ЗЕЛС беше целосно запазена и на 22 декември 2021 година, во хотелот „Double Tree by Hilton“, во Скопје, новиот состав на делегати со мандат 2021 - 2025 година ја одржа првата седница. На седницата беа присутни 77 делегати (од вкупно 90 делегати), што обезбеди полноправно одлучување. По изборот на соодветните комисии за утврдување и запазување на регуларноста на постапките (работно претседателство; верификациска и кандидатска комисија), а во согласност со утврдениот дневен ред, се пристапи кон гласање на предлозите за состав на другите тела на ЗЕЛС: Управниот одбор на ЗЕЛС, Комитетот на советите и Надзорниот одбор на ЗЕЛС.

ЧЛЕНОВИ НА КОМИТЕТОТ НА СОВЕТИТЕ ПРИ ЗЕЛС СОСТАВЕН ОД ПРЕТСЕДАТЕЛИТЕ НА ОПШТИНСКИТЕ СОВЕТИ :

1. **ТРАЈКО СЛАВЕСКИ**, од Град Скопје;
2. **САШКА КРСТЕВСКА-ПАВЛОВСКА**, од Општина Старо Нагоричане, претставник од Североисточен плански регион;
3. **ИЛИР ЕЛЕЗИ**, од Општина Боговиње, претставник од Полошкиот плански регион;
4. **САШО ДОНЕВ**, од Општина Охрид, претставник од Југозападниот плански регион ;
5. **МОНИКА РИСТЕСКА**, од Општина Радовиш, претставник од Југоисточниот плански регион;
6. **ГАБРИЕЛА ИЛИЕВСКА**, од Општина Битола, претставник од Пелагонискиот плански регион;
7. **ИВАН ЖИВКОВСКИ**, од Општина Кисела Вода, претставник од Скопскиот плански регион;
8. **ЗОРАН ЉУТКОВ**, од Општина Велес, претставник од Вардарскиот плански регион и
9. **ГОЦЕ ПОПОВ**, од Општина Делчево, претставник од Источниот плански регион.

ЧЛЕНОВИ НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЗЕЛС ВО СОСТАВ :

1. **ДАНЕЛА АРСОВСКА** – градоначалник на Град Скопје (по функција, во согласност со Статутот на ЗЕЛС)
2. **ВИСАР ГАНИУ** – градоначалник на Општина Чаир
3. **ПЕРО КОСТАДИНОВ** – градоначалник на Општина Валандово
4. **ЕРКАН АРИФИ** – градоначалник на Општина Липково
5. **НУХИ НЕЗИРИ** – градоначалник на Општина Tearце
6. **КОСТАДИН КОСТАДИНОВ** – градоначалник на Општина Струмица
7. **ГОРАН ГЕРАСИМОВСКИ** – градоначалник на Општина Центар
8. **САШКО МИТОВСКИ** – градоначалник на Општина Крива Паланка
9. **ОРЦЕ ЃОРЃИЕВСКИ** – градоначалник на Општина Кисела Вода
10. **ЖАРКО РИСТЕСКИ** – градоначалник на Општина Македонски Брод
11. **ДАРКО КОСТОВСКИ** – градоначалник на Општина Бутел
12. **МАРКО КОЛЕВ** – градоначалник на Општина Велес
13. **АЛЕКСАНДАР СТОЈКОСКИ** – градоначалник на Општина Ѓорче Петров
14. **ВИКТОР ПАУНОВ** – градоначалник на Општина Карбинци
15. **АЦО РИСТОВ** – градоначалник на Општина Радовиш
16. **МИТКО ЈАНЧЕВ** – градоначалник на Општина Кавадарци

17. **КИРИЛ ПЕЦАКОВ** – градоначалник на Општина Охрид
18. **АЗЕМ САДИКИ** – градоначалник на Општина Студеничани
19. **МАКСИМ ДИМИТРИЕВСКИ** – градоначалник на Општина Куманово
20. **ТРАЈКО СЛАВЕСКИ** – претседател на Советот на Град Скопје
21. **ИЛИР ЕЛЕЗИ** – претседател на Советот на Општина Боговиње и
22. **САШКА КРСТЕВСКА-ПАВЛОВСКА** – претседател на Советот на Општина Старо Нагоричане.

ЧЛЕНОВИ НА НАДЗОРНИОТ ОДБОР НА ЗЕЛС:

1. **ХЕКУРАН ДУКА** – градоначалник на Општина Дебар
2. **ЗВОНКО ПЕКЕВСКИ** – градоначалник на Општина Берово
3. **ДЕЈАН ВЛАДЕВ** – градоначалник на Општина Свети Николе
4. **БОРЧЕ ЈОВЧЕСКИ** – градоначалник на Општина Прилеп
5. **ДИМИТАР КОСТАДИНОСКИ** – градоначалник на Општина Јегуновце
6. **ГАБРИЕЛА ИЛИЕВСКА** – претседател на Советот на Општина Битола.

Продолжението на седницата на Генералното собрание на ЗЕЛС го водеше новото раководство на ЗЕЛС, а пред делегатите се обрати новоизбраната претседателка на ЗЕЛС, Данела Арсовска. Беа презентирани Акцискиот план на ЗЕЛС за 2022 и Буџетот на ЗЕЛС за 2022 година, по што Собранието едногласно ги усвои. Нагласено беше дека лобирањето до централната власт за унапредување на системот на локалната власт и понатаму останува најзначајната стратешка цел на ЗЕЛС, а фокусот се насочува и кон континуирано продлабочување на примената на електронските услуги од страна на општините, како и јакнењето на капацитетите на општинската администрација, преку понуда на соодветни обуки преку ЗЕЛС тренинг центарот. Во однос на буџетот на ЗЕЛС за 2022 година, беше посочено дека во најголем процент тој се полни од членарината на нејзините членки и дека секоја општина треба задолжително и навремено да ја реализира оваа обврска кон ЗЕЛС.

УПРАВЕН ОДБОР НА ЗЕЛС

Во текот на 2021 година, Управниот одбор на ЗЕЛС одржа четири седници од кои три седници со членовите од мандатот 2017 - 2021 година и една седница (конститутивната) со новиот состав на членови на Управниот одбор на ЗЕЛС со мандат 2021 - 2025 година.

ШЕСНАЕСЕТТА СЕДНИЦА НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЗЕЛС (15 ЈАНУАРИ 2021 ГОДИНА)

На шеснаесеттата седница на Управниот одбор на ЗЕЛС присуствуваше министерката за образование и наука, Мила Царовска. Беше презентирани концептот на новите предлог-реформи во основното образование, чија имплементација се планира да започне само за прво и за четврто одделение со почетокот на новата учебна година. Членовите

на Управниот одбор се согласија дека на образовниот систем му се потребни реформи, но изразија незадоволство што општините, како основачи на училиштата, не биле вклучени уште на самиот почеток на нивното креирање. За вакви значајни промени беше посочено дека првенствено треба да се направат сеопфатни анализи за постојните услови во училиштата, за расположливите техничко-оперативни капацитети, но и за расположливите

СЕДУМНАЕСЕТТА СЕДНИЦА НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЗЕЛС (27 МАЈ 2021 ГОДИНА)

Седумнаесеттата седница на Управниот одбор на ЗЕЛС се водеше на електронска платформа за комуникации. Токму поради сè уште непредвидливата епидемиолошка слика со пандемијата со ковид-19, Управниот одбор на ЗЕЛС донесе одлука и осмата седница на Генералното собрание на ЗЕЛС да се одржи по електронски пат. На седницата на Управниот одбор беа презентирани, а потоа и усвоени, завршните предлог-извештаи за финансиското работење на ЗЕЛС и Извештајот за реализацијата на активностите на ЗЕЛС во 2020 година.

Присутните дискутираа и за дополнетиот Предлог-закон за утврдување на правниот статус на бесправно изградените објекти, откако претседателот на државата не го потпиша Указот и текстот на Законот беше вратен во повторна собраниска постапка на разгледување на примените забелешки. На присутните членови на УО им беше посочено да имаат предвид дека станува збор за два посебни закона, и тоа еден со кој ќе се продолжи рокот на завршување на започнатите постапки и вториот закон, со кој се утврдуваат нови услови и нови рокови за градбите. Членовите на Управниот одбор нагласија дека со легализацијата на дивоградбите се врши обесправување на граѓаните кои постапувале законски, наспроти оние што нелегално граделе и кои дури се „наградуваат“ со плаќање на повластена цена за надоместок за уредување на градежното земјиште. Забелешки беа упатени и за нецелисходноста на доказната постапка, каде сателитските снимки не се земаат за релевантен доказ, а целиот процес се темели само на изјава на барателот за легализација на објектот, заверена на нотар. Беше нагласено дека второстепениот орган постојано ги враќа предметите на повторно одлучување во општината, како првостепен орган, што создава

наставни кадри. Има многу училишта кои сè уште се со лоша инфраструктура, а не е подобра состојбата и со обезбедувањето на опрема за кабинетска и друга настава. Превозот со учениците и понатаму е горлива тема за секоја локална власт, особено за оние во кои се наоѓаат поголем број на средни училишта во кои децата доаѓаат од други општини. Како предизвик на започнувањето на реформите беше посочена и неизвесноста од состојбата со пандемијата со ковид-19 и натамошното спроведување на наставата во вакви услови. Недостатокот на компјутери за учениците, особено оние од социјалните категории, не е надминат, а не се надминати и предизвиците во обезбедувањето на квалитетни интернет-врски, како и адекватно користење на електронската платформа за далечинско учење. Затоа, пред започнувањето на реформите во образованието потребно е првенствено да се расчистат предизвиците со кои се соочуваат општините при спроведувањето на оваа надлежност, како што е висината на блок дотациите; рационализацијата на училишната мрежа; префрлањето на капиталните инвестиции за оваа намена

на локално ниво, како и дооформување на целокупниот систем на концептот на учење од далечина.

Министерката одговори дека МОН во континентот се залага за зголемување на висината на средствата во блок дотациите и нагласи дека за 2021 година се утврдени средства за 2,5 % повеќе од претходната. Нејзината препорака беше општините да ја искористат заштедата на средствата за превоз на учениците за покривање на долговите во образованието, а ја потенцираше и потребата од планирање на сериозна рационализација на училишната мрежа. Беше посочено дека предлогот за префрлањето на средствата за капиталните инвестиции на општините е релативно прифатливо решение, со тоа што би било поефикасно доколку на почетокот се започне само во општините кои се подготвени да преземат вакви обврски, а дури потоа да се приклучат сите општини. Присутните беа информирани дека во согласност со реформските процеси се предвидува и опремување на соодветни кабинети и обезбедување на други нагледни средства за наставата.

правна несигурност од аспект дека општината не може да одлучи поинаку од првиот пат, во случаите кога сите околности на предметот се земени предвид. Нагласена беше и потребата за активно јакнење на инспекциските служби. Заклучоците во однос на оваа точка беа: раководството на ЗЕЛС да оствари средба со министерот за транспорт и врски; на средбата да се изнесат веќе претходно доставените барања од ЗЕЛС, како и барањето во двата закона да се утврди дека општината може да го одбие барањето за објектот што е предмет на легализација, доколку се потврди дека изјавата е лажна. Исто така, да се изнесе дека Управниот одбор на ЗЕЛС смета дека со дополнетиот Предлог-закон за постапување со бесправно изградени објекти, дополнително треба да се уреди доказната постапка; да се води сметка за легализација на инфраструктурата; да се утврди рокот на важење на претходниот Закон; да се утврди рок за плаќање на надоместокот; да се води сметка за социјалниот момент и да не се дозволи општа легализација на сите објекти.

На седницата беа разгледани и неколку иницијативи и барања на општините. Стана збор за висината на предложените цени во новиот тарифник за изработка на урбанистичко-планската документација. Присутните беа информирани дека тарифникот сè уште не е усвоен од Комората на архитекти и инженери и дека за него, претходна согласност треба да даде Министерството за

транспорт и врски (МТВ). ЗЕЛС, во претходниот период, аргументирано преговараше со Комората и со МТВ со цел обезбедување на пониски цени на услугите, со оглед што високите тарифи може да се одразат негативно врз буџетот на општините, а пред сè врз бројот на донесените планови. Ова ќе предизвика и стагнација на развојот, пред сè на помалите општини.

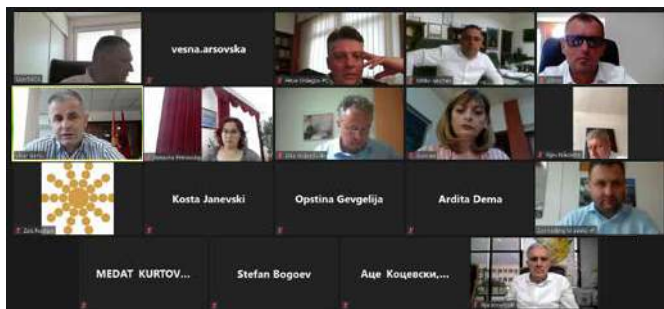
Управниот одбор на ЗЕЛС ги разгледа и предлог-мерките што ги испрати Здружението на јавни комунални претпријатија (АДКОМ) за разрешување на финансиските предизвици со кои тие се соочуваат. Беше изнесено дека ЗЕЛС, во претходниот период, до Владата има испратено преглед на долговите и на состојбите на јавните претпријатија, кои, и покрај новиот начин на сервисирање на долговите, не се отплаќаат навремено и ажурно. Управниот одбор даде поддршка на барањата на АДКОМ, за тие да бидат земени предвид од надлежните органи при изработката на новите прописи и истовремено препорача јавните претпријатија да направат обиди за рационализација на трошоците.

Стана збор и за најновата измена на Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа каде што е утврдено дека општините имаат право заштедените средства од блок дотациите во образованието да ги пренаменат соодветно за потребите на општината, како ублажување на финансиската состојба во која се наоѓаат. Ваква можност е дадена само за тековната година и општините самостојно треба да одлучат за нивно искористување во постапка пред Советот на општината и со претходно добиено мислење од Владата, наспроти изнесените барања од МОН тие средства да се користат исклучиво за потребите на училиштата.

ОСУМНАЕСЕТТА СЕДНИЦА НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЗЕЛС (16 ЈУЛИ 2021 ГОДИНА)

Управниот одбор на ЗЕЛС го разгледа моделот што го понуди Министерството за финансии (МФ) за унапредување на процесот на фискалната децентрализација и зголемување на финансиската автономија на општините. Предлозите се во насока на зголемување на финансиската дисциплина; намалување и репрограмирање на доспеаните и неподмирени обврски; подобрување на фискалниот капацитет и зголемување на приходите на општините; наградување на општините кои имаат подобра наплата на сопствените приходи преку фондот за перформанси и обезбедување на средства за општините кои покажуваат фискален напор, преку фондот за воедначување. Со предлогот се предвидува годишно зголемување за 0,5 % од зафаќањето од ДДВ и 1 % од зафаќањето на персоналниот данок во следните три години со примена на нови критериуми за распределбата. Процентот на зголемување на средствата ќе зависи од исполнувањето на условите предвидени со двата фонда: за перформанси и за воедначување. Министерството предложи и нов модел на репрограмирање на обврските на општините и формирање на агенција за локален и регионален развој. Заклучоците на ЗЕЛС за овој предлог-модел беа дополнително доставени

до Владата на РСМ, каде основните барања се однесуваа на зафаќање од 10 % од ДДВ и 50 % од персоналниот данок во полза на општините, што е во согласност со постојните Систематизирани ставови на ЗЕЛС.

Нагласено беше дека кога станува збор за ваков концепт, треба да се опфатат и останатите клучни барања на ЗЕЛС кои би имале финансиски реперкусии, како што е формирањето на комунална полиција, пренесени објекти во културата, пренесување на надлежноста на социјалната заштита и друго.

На седницата беше разгледан и предлогот од Министерството за култура за децентрализирање на културните институции. ЗЕЛС уште еднаш ги потенцираше ставовите дека првенствено треба да се утврдат јасни критериуми и да се утврдат соодветни средства за адекватно спроведување на оваа надлежност од страна на општините, во согласност со Европската повелба за локална самоуправа. Заклучокот на УО беше овие ставови да се реafirмираат од Работното тело за продолбочување на децентрализацијата, но и во директни преговори со Владата.

КОНСТИТУТИВНА СЕДНИЦА НА НОВИОТ СОСТАВ НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЗЕЛС (НА 22 ДЕКЕМВРИ 2021 ГОДИНА, ВО СКОПЈЕ)

Управниот одбор на ЗЕЛС, на конститутивната седница, од редот на своите членови избра претседател и двајца заменици, кои воедно го претставуваат и новото раководство на ЗЕЛС. Данела Арсовска, градоначалничка на градот Скопје, едногласно беше избрана за претседател, а Висар Ганиу, градоначалник на Општина Чаир и Перо Костадинов, градоначалник на Општина Валандово, за потпретседатели на Управниот одбор на ЗЕЛС. Тројцата градоначалници посочија дека во следниот период приоритет треба да му се даде на лобирањето за пакетот промени за: обезбедување на поголема финансиска стабилност на локалната власт; преземање на нови надлежности и промени во организациската поставеност на работењето на единиците на локалната самоуправа.

На седницата детално беа образложени Предлог-финансискиот план (буџет) на ЗЕЛС за 2022 година и Предлог-планот на активности (акциски план) на ЗЕЛС за 2022 година. Присутните беа запознаени со структурата на приходите, расходите и побарувањата на ЗЕЛС, особено со долговите по основ на неплатена членарина. Управниот одбор го разгледа и Планот за јавни набавки на ЗЕЛС за 2022 година и за него не беа дадени забелешки од членовите, по што овие документи беа усвоени.

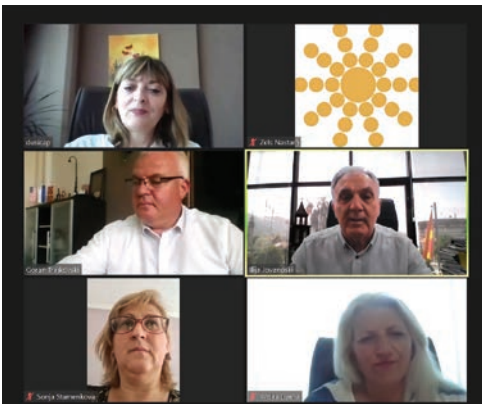
По точката за избор на претставници од ЗЕЛС во Комисијата за следење на процесот на фискална децентрализација, членовите на Управниот одбор беа запознаени дека е во тек постапката на изменување и дополнување на Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа со која досегашниот број на членови во ова тело се зголемува од пет, на седум членови. Управниот одбор донесе заклучок дека е најсоодветно за ова прашање да се расправа на следната седница, со цел да се изберат претставници од редот на градоначалниците кои имаат повисок степен на познавање на системот на финансирање и управување со јавните финансии.

НАДЗОРЕН ОДБОР НА ЗЕЛС

Надзорниот одбор на ЗЕЛС во својот состав има шест члена од кои пет се градоначалници и еден е претставник од Комитетот на советите, без право на глас. Претседателот на ова тело може да присуствува на сите седници на Управниот одбор на ЗЕЛС, исто така без право на глас. Надзорниот одбор го контролира извршувањето на одлуките на Генералното собрание и на Управниот одбор на ЗЕЛС; ја контролира законитоста; финансиското работење и управувањето со имотот на Здружението; по потреба спроведува ревизија на финансиското работење и други активности утврдени во Статутот на ЗЕЛС.

ШЕСТА СЕДНИЦА НА НАДЗОРНИОТ ОДБОР НА ЗЕЛС (23 ЈУНИ 2021 ГОДИНА, ОНЛАЈН)

Надзорниот одбор на ЗЕЛС, на шестата седница ги разгледа и ги усвои: Завршната сметка на ЗЕЛС за 2020 година; Извештајот на независната ревизорска куќа; Финансискиот и наративниот извештај на ЗЕЛС за 2020 година и Предлогот за усвојување на ребалансот на буџетот на ЗЕЛС за 2021 година. Посочено беше дека во 2020 година е забележана подобрена наплата на членарината од општините. Присутните изразија задоволство од прикажаните резултати, особено од позитивното мислење што го даде независната ревизорска куќа за финансиското работење на ЗЕЛС. Надзорниот одбор позитивно се изјасни и за успешното приспособување на активностите на сите тела во ЗЕЛС во услови на пандемија со ковид-19. Во однос на ребалансот на буџетот, беше посочено дека тој е проектиран за реализирање на активности во услови на пандемијата, со акцент на заштедата на расходите и минимизирање на трошоците, но заради потреба од реализација на активности во рамките на проект со друга организација, произлезе потреба за мала интервенција во него.

КОМИТЕТ НА СОВЕТИТЕ ПРИ ЗЕЛС

Комитетот на советите при ЗЕЛС, во согласност со Статутот на ЗЕЛС, има 9 члена, односно по еден претставник од 8-те плански региони во РСМ и еден член од Советот на Град Скопје. Комитетот на советите ја афирмира улогата на Советот на општината; ја следи проблематиката од функционирањето на Советот; го артикулира концептот на развој на граѓанското општество и локалната демократија; учествува во подготвувањето на проекти од значење за работата на советите и на општините воопшто; утврдува ставови во врска со донесувањето или усогласувањето на законите кои се од значење за општините; ја поттикнува иницијативноста на советите и дава насоки за утврдување на нивната работа; ја поттикнува регионалната соработка; доставува предлози до телата на ЗЕЛС; иницира утврдување на потреба за организирање на семинари, тематски средби и други форми на едукација на членовите на Советот.

КОНСТИТУТИВНА СЕДНИЦА НА КОМИТЕТОТ НА СОВЕТИТЕ ПРИ ЗЕЛС (НА 22 ДЕКЕМВРИ 2021 ГОДИНА, ВО СКОПЈЕ)

Членовите на Комитетот на советите при ЗЕЛС, со мандат 2021 - 2025 година ја одржаа прва седница на 22 декември 2021 година, на која го избраа своето раководство. Трајко Славески, претседател на Советот на Град Скопје, беше избран за нов претседател на Комитетот на советите при ЗЕЛС, а за негови заменици беа избрани Сашка Крстевска-Павловска, претседател на Советот на Општина Старо Нагоричане и Илир Елези, претседател на Советот на Општина Боговиње. Присутните беа запознаени со улогата на ЗЕЛС, но и со активностите на ова тело во рамките на ЗЕЛС. Преку Комитетот на советите индиректно се иницира поголема соработка на советниците од општините кои се во рамките на секој плански регион, а потоа и генерално на сите совети и се разменуваат добри искуства полезни за работењето на секој општински совет. Комитетот на советите при ЗЕЛС ги разгледува пристигнатите предлози, иницијативи и изнесени предизвици од општинските совети, донесува заклучоци кои ги доставува до Управниот одбор на ЗЕЛС. На оваа седница, од редовите на Комитетот на

совети при ЗЕЛС, Габриела Илиеска, претседателка на Советот на Општина Битола, беше избрана за член во Надзорниот одбор на ЗЕЛС, која е без право на глас во ова тело. Присутните беа информирани дека за сите општински советници и за сите градоначалници, стручната служба на ЗЕЛС, традиционално, по секој изборен циклус, подготвува и издава „Прирачник, водич низ надлежностите за новоизбраните градоначалници и за членовите на советите на општините“ од кој бесплатен примерок добиваат сите локални функционери. Исто така, ЗЕЛС до секој советник испраќа и примерок од весникот на ЗЕЛС „Гласило“, преку кој се информираат за сите активности на органите и телата на ЗЕЛС, проектите што се реализираат, одржаните средби, конференции, утврдените ставови и друго.

КОМИСИИ И ПРОФЕСИОНАЛНИ МРЕЖИ ВО ЗЕЛС

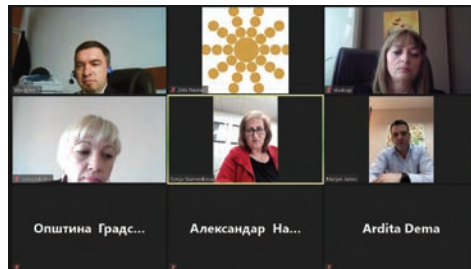
Во 2020 година, активностите на комисиите и на професионалните мрежи во ЗЕЛС претежно се реализираа преку користење на онлајн платформи за комуникација, или преку размена на мислења и ставови по електронски пат, за прашања или законски предлози што се во доменот на нивната надлежност. Областите во кои соодветните комисии и мрежи посветија соодветно внимание беа: продлабочување на децентрализацијата во областа на културата, обезбедување на поголема финансиска самостојност на локалната власт, енергетските транзиции и образовните реформи. Комисиите во ЗЕЛС се составени исклучиво од градоначалници, а професионалните мрежи се составени од претставници од администрацијата на општините кои ги опфаќаат областите што се во надлежност на општините. За секоја комисија или професионална мрежа има назначен одговорен координатор од стручната служба на ЗЕЛС.

КОМИСИЈА ЗА КУЛТУРА

Создавање на еднакви услови за спроведување на културата во секоја општина и нејзино соодветно финансирање беше заедничката зајаложба на членовите на Комисијата за култура при ЗЕЛС, изнесена на седницата што се одржа на 28 јануари 2021 година, преку електронска платформа за комуникации. Присутните градоначалници ја поддржаа иницијативата за продлабочување на процесот на децентрализација во оваа област, но само доколку се обезбедат соодветни финансиски средства за одржување на потребните материјални и човечки ресурси за културните институции. Положбата во која сега се наоѓаат културните институции е многу лоша, односно тие се со недоволен број на вработени, (некаде дури и само со еден вработен) и без средства за организирање на културни активности. Со големи предизвици се соочуваат и културните институции што општините ги формирале по 2005 година. Во согласност со постојните законски решенија, тие воопшто не се опфатени со блок дотациите за култура. Тоа го посочи и претставникот од Мрежата на локални музеи во РСМ, кој информираше дека поднеле иницијатива за нивно

финансирање до Министерството за култура, Комисијата за култура при Собранието на Република Северна Македонија, како и до други релевантни институции.

На седницата, присутните беа информирани дека во Програмата за одржлив локален развој и децентрализација за 2021 - 2026 година, во областа на културата веќе се посочени предизвиците со кои се соочуваат општините, а дадени се и одредени насоки за финансирање во културата по глава на жител (покрај досегашното префрлање на блок дотациите и дадените можности за финансирање на програми и проекти од културата за сите општини, преку Годишната програма на Министерството за култура). Во Програмата се понудени и други дополнителни начини за финансирање на културата, преку т.н. креативни индустрии и при-

мена на други добри примери од европските земји коишто би можеле да бидат адаптирани во согласност со условите на локално ниво. Според членовите на Комисијата, финансирањето по глава на жител, како и делот на промовирање на т.н. ваучерски систем на финансирање според одредени критериуми, влеваат надеж за можно подобрување на состојбата во областа на културата во општините.

Комисијата ја нагласи потребата за одделување на клупскиот од школскиот спорт, односно дека локалната власт треба да се посвети на обезбедување на услови за развивање и негување на масовен спорт за населението, за што треба да се утврди и начинот за негово финансирање. Беа отворени и други дилеми кои се однесуваат на издавањето на концесиите во областа на спортот, но и во делот на обновливите извори на енергија; односно дека општините треба да имаат поголема улога во одлучувањето при издавањето на концесиите на нивна територија и да добиваат поголем надоместок од издадената концесија.

КОМИСИЈА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ

Петте претставници од Комисијата за финансирање при ЗЕЛС, кои се членови на мешовитата Комисија за следење на развојот на системот за финансирање на единиците на локалната самоуправа, во континуитет ги застапуваа интересите на ЗЕЛС за обезбедување на поголема финансиска стабилност на локалната власт. И во текот на 2021 година се дискутираше за потребата од зголемување на процентот од данокот на додадена вредност и персоналниот данок, како и на блок дотациите во образованието, социјалната заштита и културата. Пандемијата со ковид-19 имаше негативно влијание врз општинскиот буџет и

во 2021 година, што е потврдено и во извештаите за развојот на системот на финансирање на општините. Најголем пад беше забележан кај даноците на имот. Сепак, дел од општините, во услови на пандемија, обезбедија соодветен пакет економски мерки за поддршка на стопанските субјекти и за своите граѓани.

Со одлука на Владата, објавена во „Службен весник“ и формално беше утврден составот на мешовитата работна група за продлабочување на децентрализацијата, која го поттикна продолжувањето на преговорите. Во оваа насока, Министерството за финансии (МФ) понуди модел за унапредување на процесот на фискалната децентрализација и зголемување на финансиската автономија на општините. Комисијата за финансирање и Управниот одбор на ЗЕЛС дадоа повеќе заклучоци за моделот, меѓу кои зголемувањето на ДДВ да е најмалку 10 %, како што е утврдено во Систематизираните ставови на ЗЕЛС. Во однос на распре-

делбата на средствата од ДДВ, се смета дека најправедно би било таа да биде во сооднос: 70 % според бројот на жителите во општината; 15 % според површината на општината и 15 % според бројот на населени места во општината. Исто така, ЗЕЛС се залага процентот од персоналниот данок што ќе им се доделува на општините да биде најмалку 50 % (што е практика во многу европски земји); односно на почетокот да изнесува 30 %, имајќи ги предвид актуелните финансиски ресурси во државата, а критериумите за распределбата на средствата од овој приход треба да останат исти како и досега. Беше заклучено дека распределбата на средства од двата фонда, за воедначување и за перформанси, треба да биде прикажана многу попрецизно и појасно.

На една од седниците беше разгледуван и предлогот на МОН за нов систем на финансирање преку блок дотации за основно и средно образование. Беше посочено дека системот е развиен водејќи се според препораките дадени во Ревизорскиот извештај за успешност – ефективност на мерките и активностите во функција на реализација на пренесените надлежности кои се финансираат со средства од блок дотации.

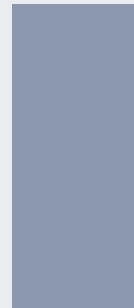
МРЕЖА ЗА ЕНЕРГЕТИКА И ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ ПРИ ЗЕЛС

Членови на Мрежата за енергетика и енергетска ефикасност при ЗЕЛС, претставници од невладиниот сектор и експерти, преку електронска платформа за комуникации дискутираа за потребата од поттикнување на политичка волја за дејствување во насока на имплементација на нови проекти според Европскиот зелен договор. Овој договор предвидува: по-

стигнување на климатска неутралност до 2050 година; намалување на емисиите за 55 до 60 % до 2030; ослободување од јагленот во 20 од 28 земји на ЕУ до 2030; електрификација на транспортот; декарбонизација на греењето; без вложување во нова фосилна инфраструктура по 2021 година. Присутните беа информирани дека Европската комисија го усвои инвестицискиот план за Западен Балкан, на 6 октомври 2020 година, во кој се утврдени: економскиот развој; одржливиот транспорт и енергетската поврзаност; зелена и дигитална трансформација; конкурентност на приватниот сектор; поддршка за здравството, образованието и социјалната заштита и младинска гаранција за работни можности. На средбата се говореше и за предизвиците во областа на енергетската ефикасност во зградите и европската стратегија за греење и ладење.

Присутните заклучија дека ЕЛС треба да ги јакнат локалните капацитети и да формираат одделенија/сектори за енергетска ефикасност кои ќе имаат сеопфатен пристап на новите предизвици од оваа област. Мрежата за енергетска ефикасност при ЗЕЛС се покажа како многу значајна за претставниците од општините, кои тука разменуваат корисни искуства и примери. Со зајакнувањето на нејзиното работење се поттикнува поактивно зафаќање со новите предизвици за енергетска ефикасност во урбанизмот, обезбедување на енергетски сертификат на објектите и слично. Предложено беше да се направи и енергетски регистар, со квалитетни податоци, а повторно беше нагласена потребата за формирање на посебен фонд за енергетска ефикасност од каде што општините ќе ги црпат потребните финансиски средства за реализација на активностите од оваа област.

ЗЕЛС ТРЕНИНГ ЦЕНТАР (ЗТЦ) И ЗЕЛС ЕДИНИЦА ЗА ПОДДРШКА НА ЕЛЕКТРОНСКИТЕ УСЛУГИ (ЗЕПЕ)

ЗЕЛС ТРЕНИНГ ЦЕНТАР (ЗТЦ)

ЗЕЛС тренинг центарот (ЗТЦ) е задолжен за континуирано усовршување и надградување на капацитетите на општинската администрација, што претставува една од стратегиските цели на Заедницата. Оваа година ЗТЦ не изработи Годишен план за обуки, поради сè уште присутната пандемија со ковид-19 и примената на мерките за заштита на здравјето на поединецот, но ја задржа праксата за градење на општинските капацитети согласно со потребите кои произлегуваат од терен, ад-хок обуки, обуки утврдени во проектите и обуки по кои следуваат сертификати за учесниците. Дел од обуките беа реализирани со физичко присуство, при што беа преземени сите пропишани протоколарни мерки за заштита на здравјето на присутните, но најголемиот дел од обуките сепак беа реализирани со користење на електронските платформи за комуникација. Според утврдената евиденција, во 2021 година беа опфатени 903 лица од општинската администрација и избраните локални функционери во активностите на ЗЕЛС тренинг центарот.

Активности во 2021 година за градење на капацитетите на општините

Бр.	Тема	Целна група	Период/ Место	Бр. на учесници	Вид на активност
1	Стекнување со овластување за водење постапка за отуѓување и давање под закуп на градежно земјиште во државна сопственост	Општинска администрација	ЗУМ платформа и Испитен центар (февруари, март, ноември, декември, 2021)	147	обука и испит (теорија + пракса)
2.	Жени во лидерството: „Обезбедување на еднаква иднина во ковид-19 светот“	Избрани функционери (лоби-група за родова еднаквост)	ЗУМ платформа (9 март, 2021)	12	работилница
3	Употреба и начин на користење на алатките од платформата www.rob.zels.org.mk	Општинска администрација	ЗУМ платформа (24 март, 2021)	20	обука
4	Родови концепти и родово одговорно буџетирање	Општинска администрација	ЗУМ платформа (6 мај, 2021)	22	обука
5	Оџачари за чисти печки и чист воздух во Скопје	Мрежа за животна средина на ЗЕЛС	ЗУМ платформа	23	работилница
6	Локализација на Националниот акциски план за имплементација на Резолуцијата на Советот на безбедност на ОН1325: Жени, мир и безбедност	Општинска администрација	ЗЕЛС Тренинг центар, (07, 08 јуни, 2021)	41	обука

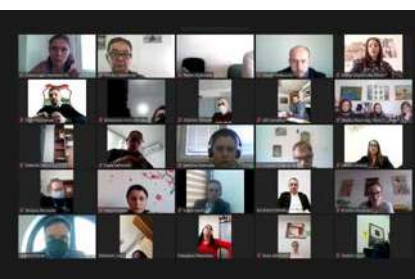
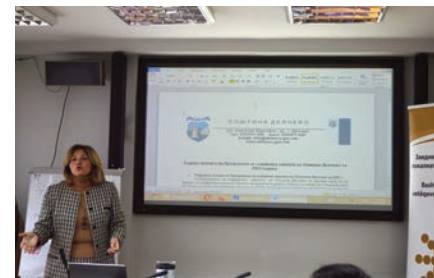
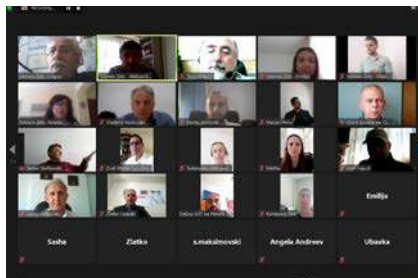

7	Форум на општински практики за родова еднаквост: Кон родово одговорни општини	Општинска администрација, избрани функционери	Скопје (25 јуни, 2021)	42	форум
8	Поддршка на женското претприемништво на локално ниво - размена на искуства на локалните власти од земјата со колеги од Општина Бар, Црна Гора	Избрани функционери (лоби-група за родова еднаквост)	Општина Бар, Црна Гора (04-07 јуни, 2021)	10	студиска посета
9	Предлози и иницијативи за подобрување на предлог-законот за родова еднаквост	Општинска администрација	ЗЕЛС Тренинг центар, (05 септември, 2021)	5	работилница
10	Родова статистика на локално ниво: прибирање, класифицирање и користење при изработка на локалните документи и буџет	Општинска администрација	ЗЕЛС Тренинг центар, (29, 30 септември и 01,05,06 октомври, 2021)	40	обука
11	Локализација на Истанбулската конвенција и креирање на мерки за примена на локално ниво	Општинска администрација	ЗЕЛС Тренинг Центар (10 декември, 2021)	18	обука
12	Развој на општинските политики во согласност со принципите на демократското управување (ЗЕЛС- Мисија на ОБСЕ во Скопје)	Општинска администрација	ЗУМ платформа (24-26 август, 2021)	23	работилница
13	Обука за социјално мапирање	Општинска администрација	ЗУМ платформа (март 2021)	6	обука
14	„Инклузивно управување со ризици од катастрофи“	Општинска администрација	ЗУМ платформа (18 март, 2021)	100	вебинар
15	„Теренски услуги и мобилни тимови за ранливите групи“	Општинска администрација	ЗУМ платформа (04 март, 2021)	70	вебинар
16	„Воспоставување на дневни центри како услуги за поддршка на семејството и услуги кои се базирани во заедницата“	Шест претставници од општините и еден претставник од ЗЕЛС се стекнаа со сертификат за помината обука	ЗУМ платформа (април-мај, 2021)	7	е-курс
17	„Подигнување на свеста во заедницата за унапредување на социјалните права на ранливите категории, недискриминација и инклузија на локално ниво“	Пет претставници од општините и еден претставник од ЗЕЛС се стекна со сертификат за помината обука	ЗУМ платформа (април-мај, 2021)	6	е-курс

18	„Воспоставување на форум за социјален дијалог како партиципативен механизам за креирање на локални социјални политики и услуги за ранливите групи“	Четири претставници од општините и еден претставник од ЗЕЛС се стекна со сертификат за помината обука	ЗУМ платформа (мај – јуни, 2021)	5	е-курс
19	„Воспоставување на мобилни тимови за испорака на основни социјални услуги до ранливите категории во нивното непосредно окружување“	Девет претставници од општините и еден претставник на ЗЕЛС се стекнаа со сертификат за помината обука	ЗУМ платформа (мај, 2021)	10	е-курс
20	„Инклузивно управување со ризици од катастрофи“	Два претставника од општините се стекнаа со сертификат за помината обука	ЗУМ платформа (септември – октомври, 2021)	2	е-курс
21	„Општински претставник за малцински прашања и права“	Четири претставници од општините се стекнаа со сертификат за помината обука	ЗУМ платформа (септември – октомври, 2021)	4	е-курс
22	„Форум за социјален дијалог“	Општинска администрација	ЗУМ платформа (18 февруари, 2021)	70	вебинар
23	Општински претставник за малцински прашања и права“	Општинска администрација	ЗУМ платформа (06 јули, 2021)	50	вебинар
24	„Локализирање на целите за одржлив развој“	Општинска администрација	15 јуни, 2021, Струмица	23	работилница
25	„Локализирање на целите за одржлив развој“	Општинска администрација	16 јуни, 2021, Шуто Оризари	15	работилница
26	„Локализирање на целите за одржлив развој“	Општинска администрација	22 јуни, 2021, Битола	16	работилница
27	„Локализирање на целите за одржлив развој“	Општинска администрација	24 јуни, 2021, Кочани	17	работилница
28	Тематски форум „Промовирање на наоди од социјално мапирање“	Општинска администрација, советници, институции, граѓански организации	23 септември, 2021, Битола	21	форум

29	Тематски форум „Промовирање на наоди од социјално мапирање“	Општинска администрација, советници, институции, граѓански организации	24 септември, 2021, Штип	22	форум
30	Тематски форум: „Промовирање на наоди од социјално мапирање“	Општинска администрација, советници, институции, граѓански организации	21 септември, 2021, Велес	26	форум
31	Национална работилница „Социјално мапирање на ранливите лица – алатка за креирање на политики засновани на докази“	Претставници на општини, министерства, граѓански здруженија/ истражувачки компании/меѓународни организации	25 ноември, 2021 Скопје	30	работилница
ВКУПНО			903		

ЗЕЛС ЕДИНИЦА ЗА ПОДДРШКА НА ЕЛЕКТРОНСКИТЕ УСЛУГИ (ЗЕПЕ)

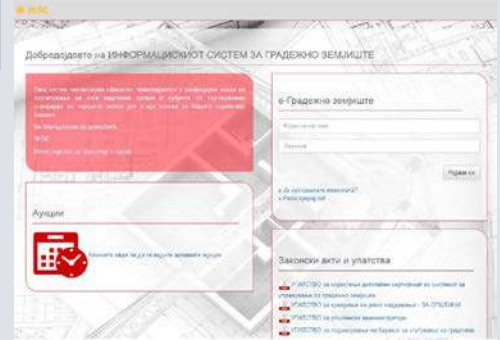
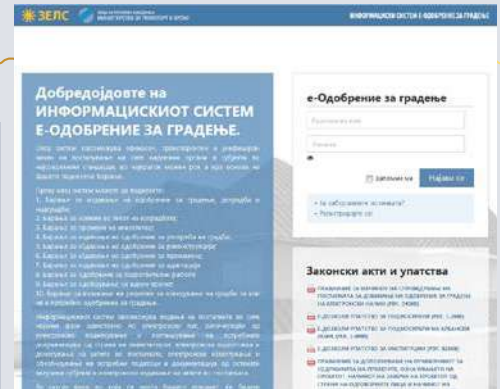
ЗЕЛС единицата за поддршка на електронските услуги за општините (ЗЕПЕ) е административна единица преку која се овозможува забрзано реализирање на една од приоритетните стратески цели на ЗЕЛС, а тоа е поддршка на нејзините членки на патот на создавањето на „е-општина“. Оваа единица, едновременно, во името на сите општини, го врши одржувањето, како и обезбедувањето на непречено користење на информациските системи од страна на општините. Предностите на користењето на информациските системи се значајни за општините, но и за граѓаните и за стопанските субјекти. Преку овие системи се зголемува и ефикасноста во работењето на општините, економичноста во трошењето на општинските ресурси и се обезбедува поголема транспарентност на локалната власт.

Во делот „ЗЕЛС е-услуги“ се поставени следниве системи:

1. Електронска платформа за градежно земјиште www.gradezno-zemijiste.mk, со која сите постапки утврдени во Законот за градежно земјиште се спроведуваа исклучиво електронски, преку овој сајт.
2. Софтверска апликација за следење на роковите од склучените договори за отуѓување на градежното земјиште, сопственост на Република Северна Македонија www.rdgz.mk.
3. Софтвер за електронско издавање на одобрение за градење www.gradezna-dozvola.mk.
4. Софтверска алатка www.e-stvari.mk за електронско јавно наддавање за спроведување на постапката за продажба и давање под закуп на недвижни и движни ствари.
5. Електронска платформа www.rob.zels.org.mk за размена на информации од преземени активности на локално ниво од областа на родовата еднаквост.
6. Софтвер за пријавување проблеми во општините www.pp.e-uslugi.mk. За оваа апликација можат да се пријават бесплатно сите општини и таа им овозможува на граѓаните да пријавуваат проблеми во областите на животната средина,

комуналните услуги, урбанизмот и сите други надлежности на локалните самоуправи.

Преку информацискиот систем www.gradezna-dozvola.mk општините во 2021 година издадоа 2 728 одобренија за градење, а преку информацискиот систем за електронско јавно наддавање за спроведување на постапката за продажба и давање под закуп на недвижни и движни ствари www.e-stvari.mk имаа 49 објави за аукции. Во системот градежно земјиште www.gradezno-zemijiste.mk, во 2021 година се поднесени вкупно 1 885 барања за откуп по пат на непосредна спогодба и одржани се 299 аукции за отуѓување по пат на јавно наддавање. Во текот на 2021 година во ЗЕЛС се пристигнати 216 писмени барања од општините за интервенции, односно за поддршка во системите (е-градежно земјиште, е-одобрение за градење и е-ствари).

17 ПАРТНЕРСТВО ЗА
ОСТВАРУВАЊЕ НА ЦЕЛТЕ

8 ДОСТОВНАТА РАБОТА
И ЕКОНОМСКИОС

SUSTAINABLE
DEVELOPMENT
GOALS

4 КВАЛИТЕТНО
ОБРАЗОВАНИЕ

16 МИР И ПРАВА
СОБИВ ИСТИНУТИ

9 ИНДУСТРИЈА, ИНОВАЦИЈА
И ИНФРАСТРУКТУРА

2 СРЕТ
ВРЕТО

4 QUALITY
EDUCATION
5 GENDER
EQUALITY

15 ЖИВОТ
НА КРИВО

14 ПОЧИСТИ
СРЕТ

13 СМЕРУВАЊЕ СО
КЛИМАТСКИОС ПРОМЕНЕ

1 СРЕТ
СРЕТ

5 РОДОВА
РАВНОПРАВНОСТ

12 СРЕТ
СРЕТ

7 ДОСТОВНА
И ЕКОНОМСКИОС

3 ЗДРАВJE И
БЛАГОСТАЊЕ

11 ДОСТОВНА
УРБАНА
ИНАКОСТИ

единиците на
управа - ЗЕЛС

е нјесиве тѐ
локале - BNJVL

els.org.mk

giz
Gesetzliche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

11 SUSTAINABLE CITIES
AND COMMUNITIES

ПРОЕКТИ, КОНФЕРЕНЦИИ, ДОМАШНА И МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

РЕАЛИЗИРАН ПРОЕКТОТ „РЕГИОНАЛНО УЧЕЊЕ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА АГЕНДАТА 2030 ВО ЈУГОИСТОЧНА ЕВРОПА“

Проектот „Регионално учење за имплементација на Агендата 2030 во Југоисточна Европа“ чие реализирање започна уште минатата година, заврши во декември 2021 година. Овој проект ЗЕЛС го спроведуваше во партнерство со Мрежата на асоцијации на локалните власти од Југоисточна Европа (НАЛАС) и со поддршка на Германското друштво за меѓународна соработка (ГИЗ). Во рамките на проектот, во општините избрани на јавен повик, беа организирани повеќе активности насочени кон запознавање со целите за одржлив развој и користењето на методологијата за социјални мапирања на ранливите категории на граѓани .

Во секоја од општините: Кочани, Битола, Струмица и Шуто Оризари, во јуни 2021 година, ЗЕЛС организираше тематска обука „Локализирање на целите за одржлив развој“. Во септември 2021 година, во општините Битола,

Велес и Штип, ЗЕЛС организираше форумски сесии на тема „Промовирање на наоди од социјално мапирање“. На форумите беа презентирани податоците од извршените мапирања на предизвиците и потребите на социјално ранливите групи, што претходно ги спроведоа избраните граѓански организации/компани. Проектот заврши со организирање на националната конференција, на 25 ноември 2021 година во хотелот „Александар Палас“ во Скопје, на која учествуваа и претставници од Министерството за труд и социјална политика.

ДВА ПРОЕКТА ЗА ЗАКНЕЊЕ НА ОПШТИНСКИТЕ КАПАЦИТЕТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТИРАЊЕ НА СООДВЕТНИ СОЦИЈАЛНИ УСЛУГИ

ДАЛИ СТЕ ПРОФЕСИОНАЛЕЦ ВО ОПШТИНАТА
ПОДГОТВЕН ДА ВОСПОСТАВИ ОПШТИНСКИ ПРЕСТАВНИК ЗА МАЛЦИНСКИ ПРАШАЊА И ПРАВА?

ВЕБ СЕМИНАР
ОПШТИНСКИ ПРЕСТАВНИК
ЗА МАЛЦИНСКИ ПРАШАЊА И ПРАВА

Модел за вклучување на мајчинствата и другите ранливи групи

06 јули 2021, вторник
11:00 – 13:00 (СЕТ)
ЗУМ

Регистрирајте се тука:
<https://www.giz.mk/ru/obucheniya/2021/06/06-07-2021-vebseminar-za-malcinski-prashanja-i-prava/>

Вие ќе имате можност да научите за:

- Концептите на општински претставници за социјални права и права и нивното вклучување на индивидуално, локално и регионално ниво
- Улогата на различните дестинации страни во обезбедувањето социјално-економски и културни права за сите ниво основа за воспоставување на (општа за одржлива развој)
- Добри практики на регионот за социјални проблеми за мобилност, учество и пристап до услуги за мајчинствата и другите ранливи групи

Проектот е финансиран од Германското Друштво за Меѓународна Соработка (GIZ) во партнерство со Министерството за Труд и Социјална Политика на Република Македонија. Проектот е реализиран во рамките на програмата за поддршка на општините за имплементација на Агендата 2030 во Југоисточна Европа.

„Зажакнување на локалните капацитети за спроведување на Агендата 2030 и принципот „Никој да не биде изоставен“ и „Општински

претставник за малцински прашања и права“ се двата тесно поврзани проекти што ги реализираше ЗЕЛС во партнерство со НАЛАС и со поддршка од ГИЗ, а на кои учествуваа голем број на заинтересирани претставници од сите општини во земјата. Со цел задоволување на образовните потреби на учениците од социјално ранливите семејства, во услови на пандемијата со ковид-19, во февруари 2021, во рамките на првиот проект беа доделени 16 компјутери за Општина Куманово и 50 таблети за Општина Тетово, а крајни корисници се основните и средните училишта под нивна надлежност.

Околу 300 претставници на општините, преку реализирањето на четирите вебинари, во периодот март - септември 2021 година, се стекнаа со знаења за социјални пристапи коишто општините може да ги имплементираат. Станува збор за: (1) воспоставување на дневни центри; (2) подигнување на свеста во заедницата за унапредување на социјалните права на ранливите категории; (3) воспоставување на форум за социјален дијалог; (4) воспоставување на мобилни тимови за испорака на основни социјални услуги до ранливите категории во нивното непосредно окружување; (5) инклузивно управување со ризици од катастрофи преку вклучување на ранливите категории граѓани во планирањето и (6) општински претставник за малцински прашања и права. ЗЕЛС објави и јавен повик за учество на едномесечни онлајн курсеви за

претставниците од општините, на кои подетално беа разработени сите шест социјални пристапи. По полагањето на соодветен испит, 30 претставници од општинската администрација од нашата земја се стекнаа со сертификат кој претставува потврда за нивните квалитетни компетенции за имплементирање на некои од овие социјални пристапи.

Преку јавен повик, ЗЕЛС ги покани општините на учество на онлајн работилници распоредени според соодветни кластери, на кои претставниците од општинската администрација се запознаа со добри примери на социјалната практика применувани во општините од земјите учеснички во проектот: Албанија, Босна и Херцеговина, Косово, Србија и од нашата земја. Беа избрани девет општини: Берово, Битола, Велес, Кавадарци, Пехчево, Пробиштип, Ранковце, Чашка и Центар. Во рамките на проектот, четири општини: Битола, Кавадарци, Пробиштип и Чашка, кои доставија концепт за примена на конкретниот пристап во својата општина, а добија финансиска поддршка од НАЛАС за негова реализација.

ИМПЛЕМЕНТИРАЊЕ НА ПЛАНОТ И МЕРКИТЕ ЗА БОРБА ПРОТИВ КОРУПЦИЈАТА И ВО ОПШТИНИТЕ

Планот и мерките за борба против корупцијата, усвоени од Владата на РСМ, односно имплементирањето на овие мерки и од општините, беше темата на работниот состанок одржан меѓу претседателот на ЗЕЛС, Петре Шилегов, и заменикот на претседателот на Владата, задолжен за борба против корупцијата и криминалот, одржлив развој и човечки ресурси, Љупчо Николовски. На средбата што се одржа на 5 март 2021 годи-

на, беше посочено дека општините на своите веб-страници треба да ги објавуваат документите од 22-те категории на јавни информации, на начин достапен за јавноста (интернет-страница, огласна табла и друго) што се утврдени во новиот Закон за слободен пристап до информации од јавен карактер (чл. 9/чл. 10). Во согласност со Законот за заштита на укажувачите, потребно е да се назначи овластено лице за прием на пријави, доставени заради заштитено внатрешно пријавување, а најавено беше воведување на систем за следење на предмети и претставки од граѓаните за ненавремено постапување на нивните барања и пријавување на корупција. Препорачано беше општините да донесат интерни процедури за спроведувањето на постапките за јавни набавки и за реализацијата на договорите кои треба да ги објават јавно на своите веб-страници, како и да подготвуваат годишна антикорупциска програма.

Унапредувањето на процесот на дигитализација на документите што ги издава општината за граѓаните, особено на документите за плаќање на даноци, според Шилегов, би придонело за намалување на корупцијата и за подобрување на услугите кон граѓаните, а исто така и воведување на одредби за санкции за ненавремено постапување по предмети од граѓаните. За поадекватно имплементирање на Планот и мерките за борба против корупцијата, ЗЕЛС, во соработка со Агенцијата за заштита на слободен пристап до информации, на 23 февруари 2021 година организираше онлајн работилници на оваа тема за секретарите на општините и раководителите на одделенијата за правни работи од сите општини.

„КОН РОДОВО ОДГОВОРНИ ОПШТИНИ: ЗАЈАКНУВАЊЕ НА ОПШТИНСКИТЕ КАПАЦИТЕТИ ЗА ПОЛИТИКИ ЗА РОДОВА ЕДНАКВОСТ И РОДОВО ОДГОВОРНО БУЏЕТИРАЊЕ“

Во текот на 2021 година ЗЕЛС реализираше повеќе активности во рамките на проектот „Кон родово одговорни општини: зајакнување на општинските капацитети за политики за родово еднаквост и родово одговорно буџетирање“ (2019 - 2021) поддржан од UN Women, тело на ОН за родово еднаквост, а финансиран од Швајцарската агенција за развој и соработка (СДЦ) и Шведската агенција за меѓународна соработка и развој (СИДА). Активностите беа насочени кон: јакнење на општинските административни капацитети; афирмирање на лоби-групата за родово еднаквост и креирање на нови алатки на е-платформата за родово одговорно буџетирање на ЗЕЛС.

За секретарите на општините, ПР-лицата и за претставниците од секторите за финансии, на 6 мај, 2021 година, преку Зум-платформата, се одржа обука за „Родовите концепти и родовото одговорно буџетирање“. На темата

„Локализација на Националниот акциски план за имплементација на Резолуцијата на Советот на безбедност на ОН1325: Жени, мир и безбедност“ во ЗЕЛС тренинг центарот (ЗТЦ) беа реализирани две еднодневни обуки на 7 и 8 јуни 2021 на кои учествуваа координаторите за еднакви можности и одговорните лица за справување со кризи во општините. За координаторите беше наменета и обуката „Локализација на Истанбулската конвенција и креирање на мерки за примена на локално ниво“ што се одржа во ЗТЦ на 10 декември 2021 година. На 25 јуни 2021 година, ЗЕЛС организираше „Форум на општинска практика: кон родово одговорни општини“ на кој десетина општини ги презентираа своите добри искуства во интегрирање на родовата перспектива на локално ниво. Активности имаше и Работната група за родово еднаквост на ЗЕЛС составена од општински координатори, кои дадоа конструктивни предлози за подобрување на работната верзија на Предлог-законот за родово еднаквост. И лоби-групата на ЗЕЛС за родово еднаквост, составена од градоначалници и претседатели на совети, дискутираше по Предлог-аконот, а по повод Меѓународниот ден на жената, одржа работилница „Жени во лидерството: обезбедување на еднаква иднина во ковид-19 светот“. Дел од членовите на лоби-групата во периодот од 4 до 7 јуни 2021 година, разменија добри искуства за женското претприемништво на студиската посета во Општина Бар, (Црна Гора). Оваа година, електронската платформа за родово одговорно буџетирање www.rob.zels.org.mk беше дополнета со нова алатка за статистичка презентација на родово разделните податоци од секоја општина.

АКТИВНОСТИ НА ЗЕЛС ВО РАМКТЕ НА ПРОЕКТОТ „ЗАЈАКНУВАЊЕ НА ОПШТИНСКИТЕ СОВЕТИ“

ЗЕЛС како партнер во проектот „Зајакнување на општинските совети“ во 2021 година даде посебен придонес во втората компонента која се однесува на вмрежувањето на општинските советниците. Во таа насока, ЗЕЛС и УНДП на 17 јуни, 2021 година во хотелот „Хилтон“ во Скопје организираа обука на тема „Говорот на омраза во предизборниот период низ призмата на родовата еднаквост и меѓуетничките односи“. На обуката учествуваа претседатели и претседателки на општинските совети и на комисиите за еднакви можности од 12 општини, како и претставници од партнерските општини од проектот.

Општинските советници од тематската работна група за урбанизам и просторно планирање одржаа работен состанок на 29 јуни 2021 година, во Скопје, каде што главен акцент беше ставен на презентацијата на концептот и важноста на јавниот простор; предизвиците на локалната самоуправа со бесправните објекти, како и на Предлог-законот за утврдување на статусот на бесправно изградените објекти. Присутните го нагласија дефицитот на урбанистички планови што донекаде продуцира нови бесправни градби; го нагласија дефицитот на

градежни стручни лица и недоволниот број на градежни инспектори; потоа неусогласеноста на законите и законските прописи и дилемата за постапките за легализација започнати по стариот. По исцрпната дискусија беа донесени повеќе препораки меѓу кои: Комисијата за увид на бесправниот објект, предвиден со Законот за утврдување на статусот на бесправно изградените објекти, да има претставник од општината; новите законски прописи да се однесуваат само на одредена социјална категорија на сопственици на бесправни објекти; поединечно да се третира секој случај на бесправен објект за да се избегне секаква можна злоупотреба; да се зајакне механизмот на контроли и спречување на градење на бесправни објекти; да се стимулира воспоставувањето на комунални редари; интензивни кампањи за подигнување на свеста кај граѓаните за бесправното градење; поголеми надлежности на локалната самоуправа во подготвувањето на деталните и генералните урбанистички планови (ДУП и ГУП); финансиска стимулација на стручните лица во општината од урбанистичката област и други. Овој проект го спроведува УНДП во соработка со ЗЕЛС, Министерството за локална самоуправа, со Здружението на финансиски работници, а е финансиран од Швајцарската агенција за соработка и развој (СДЦ).

**„УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАД ОД ПАКУВАЊЕ
ОД СТАКЛО ВО ЗАПАДЕН БАЛКАН“
- РЕГИОНАЛЕН ПРОЕКТ ШТО СЕ
ИМПЛЕМЕНТИРА ВО ПАРТНЕРСТВО СО ЗЕЛС**

Реализацијата на Регионалниот проект „Управување со отпад од стаклена амбалажа во Западен Балкан“ чија основна цел е воспоставување на економски вредносен синџир на рециклирање на стакло во регионот, продолжи и оваа година. Бројот на пилот-општини од нашата земја, од две беше зголемен на вкупно шест единици на локалната самоуправа (ЕЛС). Во периодот февруари-март 2021 година, овие ЕЛС и нивните јавни комунални претпријатија потпишаа договор за грант на соодветен број на контејнери за рециклирање на стаклена амбалажа, при што од вкупно обезбедените 320 контејнери: Град Скопје доби 122 зелени контејнери (распределени во општините: Аеродром и Гази Баба), Штип доби 60 контејнери, Тетово 45, Битола 40, Илинден 28 и Гевгелија 25 контејнери за рециклажа на стакло.

Во рамките на проектот, беше изработена методологија за следење на процесот на собирање на амбалажа од стакло и обезбедена

анализа од мерењето на собраната амбалажа од сегментот ХоРеКа. Беа реализирани обуки за процесот на подигање и на евидентирање на количините на собраниот отпад, при што беа понудени и соодветни обрасци и стандардизирана процедура на внесување на податоците. Работната група на проектот, составена од 15 членови (претставници од ЕЛС, соодветни министерства, невладиниот сектор и стопанските комори) преку видеоконференциска платформа одржа состанок во јули 2021 година. На состанокот беа утврдени предизвиците и беше договорено натамошно заемно координирање на активностите, а беа презентирани и некои измени поврзани со новиот предлог-закон за управување со отпад од пакување.

Оваа година, посебно внимание беше посветено на спроведувањето на активности од медиумската кампања за подигање на свеста на населението за рециклирање на стаклена амбалажа за остварување на проектната цел за зголемување на собраните количини на овој вид отпад во овие општини за 20%, споредено со количините од 2019/20 година. Беа обезбедени и поставени налепници на зелените контејнери, беа обезбедени приспособени постери

за секоја општина, учесник во проектот, а на заинтересираните општини им беа доставени и летоци (флаери) што тие ги испратија до граѓаните преку сметките за комунален отпад. За поставување на веб-страниците и на социјалните медиуми со кои располагаат општините беа изработени повеќе инфографики, кои заедно со изготвената аудио-визуелна анимација (преведена на македонски и на албански јазик) овозможува визуелно прикажување на придобивките од рециклирањето на стакло. Како поддршка, општините добија и подготвени информативни текстови за целите на проектот, како и подготвени изјави за општинските функционери за настап пред медиумите и текстови за објавување на општинските веб-страници. ЗЕЛС организираше и онлајн работилница за тимовите од општините што учествуваа во реализацијата на овој регионален проект во нашата земја. Проектот е финансиран од Сојузното министерство за економска соработка и развој на Германија (БМЗ) и компанијата **Пако-мак**, во рамките на програмата за соработка со бизнис секторот DeveloPPP.de, а ЗЕЛС е партнер во неговата имплементација во нашата земја.

ЗАПОЧНАА АКТИВНОСТИТЕ ОД НОВИОТ ПРОЕКТ ЗА ЕНЕРГЕТСКА ТРАНЗИЦИЈА ВО ЗАПАДЕН БАЛКАН И ТУРЦИЈА

Во рамките на проектот „ЕУ за енергетска транзиција: Пакт на градоначалници на Западен Балкан и Турција“ што го спроведува ЗЕЛС заедно со Германското друштво за меѓународна соработка (ГИЗ) започна реализацијата на утврдените проектни активности со организирање на онлајн регионална конференција, на 24 ноември 2021 година. На овој настан учествуваа претставници од учесниците градови/општини, од земјите од Западен Балкан, од Турција и од Европската Унија. Проектот е кофинансиран од Европската Унија и од Германското сојузно министерство за економска соработка и развој (БМЗ), а во Западен Балкан го спроведува ГИЗ во рамките на Отворениот регионален фонд за Југоисточна Европа – енергија, транспорт и климатска заштита (ОРФ – ЕТЦ) и Централната агенција за управување со проекти (СРМА) во Турција.

Целта на проектот е спроведување на успешна енергетската транзиција и справување со климатските промени во Западен Балкан и Турција, преку зголемено прифаќање на иницијативата „Пакт на градоначалниците за енергија и климатски промени“ и поддршка на општинските власти да ги зајакнат нивните напори за намалување на емисијата на стакленичките гасови и зголемување на отпорноста на влијанијата од климатските промени. „Пактот на градоначалниците за енергија и климатски промени“ е глобален сојуз на градови со заедничка долгорочна визија за поддршка на климатските активности и градење на отпорни општества со ниска еми-

сија на јаглерод. Специфичната цел на проектот е да се обезбеди поддршка за градовите во исполнувањето на нивните енергетски и климатски обврски, а една од клучните активности на овој проект е да се обезбедат советодавни услуги и стручна поддршка за две општини од РСМ. Во рамките на проектот ќе се обезбеди поддршка за имплементација на инфраструктурните проекти од помал обем, со цел да се покаже како градовите можат да се справат со климатските промени и истовремено да ја подобрат благосостојбата на своите граѓани. Дополнително, проектот ќе овозможи унапредување на регионалната соработка во насока на обезбедување долгорочна одржливост на проектот.

ЛОКАЛНИТЕ ВЛАСТИ - СИЛНА ЛОГИСТИЧКА ПОДДРШКА ВО СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ПОПИСОТ

На 29 јануари 2021 година, градоначалниците учествува на средба во Собранието на РСМ, иницирана од Државниот завод за статистика. Средбата беше за утврдување на заедничките активности со единиците на

локалната самоуправа за спроведувањето на најголемата статистичка операција во земјава – попис во државата. На средбата учествуваа највисоките функционери на државата кои испратија пораки до населението дека не станува збор за политичка, туку пред сè статистичка операција, од која полза ќе имаат и граѓаните и целата држава. Беше посочено дека во неодамна донесениот Закон за попис на населението, домаќинствата и становите во Република Северна Македонија, е утврдено дека општините, заедно со Заводот, се задолжени да обезбедат работни простории за пописните комисиии. Според Законот, секој пописен реон има по една пописна комисија, односно вкупно 50 пописни реони, што се прецизно наведени во законскиот текст. Претседателот на ЗЕЛС, Петре Шилегов, посочи дека е потребна силна логистика за вклучување на целото население и за успешна работа на попишувачите. Сите упатија и апел до граѓаните да учествуваат во пописот, да им излезат во пресрет на попишувачите и да даваат точни податоци.

СОСТАНОК НА ЗАЕДНИЧКИОТ КОНСУЛТАТИВЕН КОМИТЕТ МЕЃУ РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА И КОМИТЕТОТ НА РЕГИОНИ НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА

Заедничкиот консултативен комитет меѓу Република Северна Македонија и Комитетот на регионите на Европската Унија (ЗКК) го сочинуваат вкупно 22 делегати, односно по 11 делегати од двете страни, при што се избираат и нивни заменици, сите од редовите на градоначалници и советници. Со ова тело заседаваат двајца копретседавачи, едниот од нашата земја, другиот од Комитетот на регионите. ЗКК е воспоставен уште во 2008 година, со цел да ја подготвува основата за проширување на ЕУ преку унапредување на политичкиот дијалог и соработка меѓу локалните и регионалните власти. ЗКК годишно одржува два состанока, од кои едниот во Брисел, а другиот во Скопје. Поради состојбите со пандемијата со ковид-19, по осумнаесетмесечна пауза, во 2021 година ЗКК одржа една седница, преку видеоконференциска платформа.

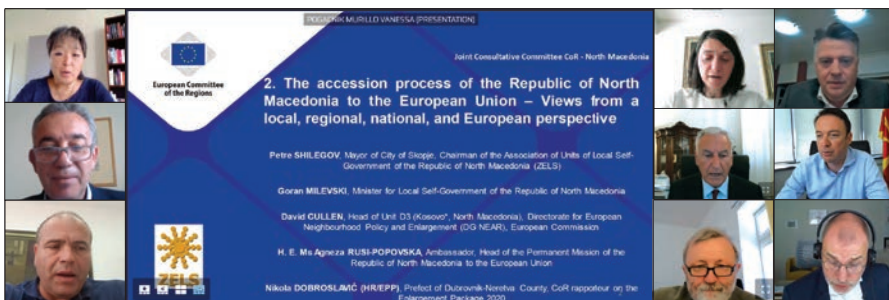
ОСУМНАЕСЕТТА СЕДНИЦА НА ЗКК (2 ЈУНИ 2021 ГОДИНА, ОНЛАЈН)

Со осумнаесеттиот работен состанок на Заедничкиот консултативен комитет меѓу Република Северна Македонија и Комитетот на региони на Европската Унија претседаваа: градоначал-

никот на Крива Паланка, Борјанчо Мицевски и градоначалничката на словенечката општина Трбовље, Јасна Габрич. Во рамките на првата тема за пристапниот процес на нашата земја кон европското семејство се обрати претседателот на ЗЕЛС, Петре Шилегов, кој нагласи дека и покрај направениот прогрес на нашата земја за пристап кон европското семејство, таа сè уште не го добила датумот за започнување на преговорите за членство во ЕУ, што доведува до пораст на евроскептицизмот кај граѓаните. Тој говореше и за добрата соработка на општините од целиот регион на Западен Балкан, особено со општините во Бугарија во реализацијата на заеднички проекти во сферата на прекуграничната соработка, користејќи ги претпристапните европски фондови. Од Директоратот за соседска политика и проширување при Европската комисија, говореше Дејвид Кален, кој посочи дека Европската комисија го препознава напредокот на нашата земја и дека придвижувањето на реформите за јакнење на системските промени во локалната власт има важна улога во тој напредок. Никола Доброславиќ, префект на округот Дубровник - Неретва и известител на Комитетот на региони на ЕУ, за пакетот на проширување 2020, нагласи дека ставот на Комитетот на региони е сите земји од Западен Балкан да станат членки на ЕУ, но дека притоа мора да ги исполнат сите утврдени критериуми за проширувањето. Пред

присутните се обратија и амбасадорката, шеф на Постојаната мисија на нашата земја при Европската Унија, Агнеза Руси-Поповска и претставник од Делегацијата на Европската Унија во нашата земја, Карл Џијацинти.

Насловот на втората тематска дебата на состанокот беше „Патеки за одржливо локално закрепнување“, кога делегатите од двете страни изнесоа бројни искуства на позитивни примери на справување со пандемијата со ковид-19 за натамошно закрепнување и развој на локалната економија.

ИНФОРМИРАЊЕ НА ЧЛЕНСТВОТО И ЈАВНОСТА

ЗЕЛС редовно ги информира своите членки и јавноста за сите преземени активности, донесените одлуки, резултатите од лобирањето, спроведувањето на проекти, изработените анализи и студии, како и за реализираните обуки и работни средби. Исто така, до општините доставува и информации изработени од други институции, но кои се поврзани со локалната власт. При утврдувањето на активностите, ЗЕЛС во континуитет црпи информации од своите членки, па затоа се залага за обезбедување на квалитетна двонасочна комуникација со општините. Во насока на обезбедување на поголема транспарентност во своето работење, ЗЕЛС користи повеќе алатки, меѓу кои се:

Веб-локацијата на ЗЕЛС (www.zels.org.mk)

која во 2021 година е посетена 63 588 пати, од над 13 000 лица. Информациите се поставуваат на македонски, на албански и на англиски јазик. Се објавуваат сите активности и записници на управните тела на ЗЕЛС, на мрежите при ЗЕЛС, средбите и комуникациите со централната власт и со меѓународните организации, одржаните конференции и советувања, како и сите публикации што ги подготвува ЗЕЛС.

Секојдневно доставување на информации до општините и по електронски пат. ЗЕЛС

има подготвено база на електронски адреси од сите општини на кои им доставува информации кои се од важност за работењето на локалните власти. Општините, на тој начин, навремено и точно се информираат за сите преземени активности на ЗЕЛС, но и за оние на централната власт, а кои се однесуваат на локалното владеење и децентрализацијата во земјава. По електронски пат сè повеќе се разменуваат ставови и предлози за разрешување на предизвиците со кои се соочуваат општините, а што произлегуваат од комиси-

те, професионалните мрежи, општинската администрација, но, и мислења во однос на предлог-закопи или програми доставени од централната власт. По локалните избори што се спроведоа оваа година во октомври, ЗЕЛС спроведе активности и за обновување на базата на податоци на сите градоначалници и на сите општински советници, како и на лицата од општинската администрација што ќе бидат задолжени за добивање и распределување на електронската пошта што ја испраќа ЗЕЛС.

Контакти со медиумите. Соработката со медиумите се реализира континуирано. ЗЕЛС редовно доставува соопштенија до сите медиуми за сите актуелности од работењето на Заедницата, но и редовно одговара на сите поставени прашања од нивна страна по електронски пат. Во текот на 2021 година, поради сè уште присутната пандемија со ковид-19, ЗЕЛС поретко организираше јавни манифестации и свикување на прес-конференции

за медиумите. Сепак, по одредени седници на органите на ЗЕЛС, беа повикувани и претставници на медиумите, при што беше обезбедена максимална примена на протоколите за заштита од вирусот.

Публикации

ЗЕЛС изготвува весник – „Гласило на ЗЕЛС“ и во 2021 година издаде шест печатени изданија. Традиционално, по спроведувањето на локалните избори, еден број од Гласилото

е посветено на кратките биографии од сите градоначалници што ја добиле довербата од граѓаните. Тоа беше реализирано и оваа година. Гласилото се испраќа директно до општините, како бесплатен примерок што го добиваат сите советници, сите градоначалници, како и членовите на Владата на РСМ и пратениците во Собранието на РСМ. Гласилото се подготвува и печати во македонско-албанска јазична верзија, а македонско-англиската

верзија се подготвува само во електронска форма. И двете се поставуваат на веб-страницата на ЗЕЛС.

„МЕТОДОЛОГИЈА ЗА ИНТЕГРИРАЊЕ НА РОДОВА ПЕРСПЕКТИВА ВО ЛОКАЛНИТЕ ПОЛИТИКИ И БУЏЕТ“

Публикацијата „Методологија за интегрирање на родова перспектива во локалните политики и буџет“ е наменета за вработените во општините за да им помогне во процесот на интегрирање на родовата перспектива на локално ниво. Изработена е со поддршка од членовите на работната група за родова еднаквост при ЗЕЛС, како и со помош од експерт за родово одговорно буџетирање. Методологијата, како алатка, треба да придонесе за идентификување, препознавање и решавање на недостатоците при родовата еднаквост во општините, како и за олеснување на пристапот за родово одговорно буџетирање при дизајнирањето на општинскиот буџет. Методологијата е достапна во електронска форма на македонски и на албански јазик на веб-страницата на ЗЕЛС и е-платформата <http://www.rob.zels.org.mk>, но и во печатена форма.

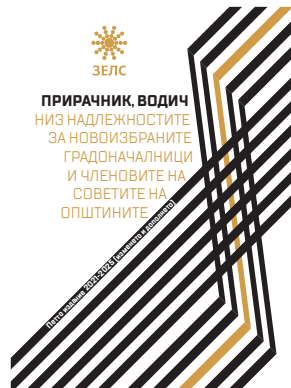
„ПРИРАЧНИК, ВОДИЧ НИЗ НАДЛЕЖНОСТИТЕ ЗА НОВОИЗБРАНИТЕ ГРАДОНАЧАЛНИЦИ И ЧЛЕНОВИТЕ НА СОВЕТИТЕ НА ОПШТИНИТЕ“

Стручната служба на ЗЕЛС го подготви петтото, ревидирано издание на „Прирачник, водич низ надлежностите за новоизбраните градоначалници и членовите на советите на општините“. Ова е практика што ја спроведува ЗЕЛС по секој циклус на локални избори со цел навремено и адекватно запознавање на новоизбраните локални функционери со задачите и обврските што ги очекуваат во следните четири години.

По еден бесплатен примерок од Прирачникот добива секој градоначалник и секој член на општинските совети. Прирачникот им овозможува да се запознаат со целокупниот процес на децентрализација во земјата, со структурата на општината, префрлените надлежности, како и со законите и со законските одредби за нивно спроведување. Финансирањето на општината, донесувањето на буџетот, развојот на локалната економија, просторното и урбанистичкото планирање, комуналните услуги, руралниот развој, образованието и заштитата на животната средина се, исто така, важни надлежности на локалната власт и се детално разработени. Обезбедени се и информации за активностите во градењето на е-општина, развивањето на транспарентното работење и информирање на јавноста, градењето на добрите релации со граѓанските организации и создавањето на општина според европски модел. Прирачникот претставува и основа за натамошно унапредување на заедничките напори во развивањето на локалната самоуправа во нашата земја. Прирачникот е поставен и на веб-страницата на ЗЕЛС <http://www.zels.org.mk>.

„ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ НА ЗЕЛС ЗА 2020 ГОДИНА“

И оваа година беше издаден „Годишен извештај на ЗЕЛС за 2020 година“, што претставува еден од начините на обезбедување на поголема транспарентност во работењето на Заедницата. Ова издание беше публикувано на македонски и на албански јазик и во електронска форма преведено на англиски јазик. Годишниот извештај претставува уште една дополнителна алатка преку која ЗЕЛС ги прикажува активностите и резултатите реализирани во текот на годината, како и приходите, расходите и Ревизорскиот извештај за 2020 година. Во него е прикажано работењето на органите и телата на ЗЕЛС, реализацијата на стратемиските цели, како и работењето на зајакнување на капацитетите на општинската администрација преку ЗЕЛС тренинг центарот. Извештајот е усвоен од Генералното собрание на ЗЕЛС и преку електронска пошта испратен до сите општини и поставен на веб-страницата: <http://www.zels.org.mk>.

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКОТО РАБОТЕЊЕ НА ЗЕЛС ВО 2021 ГОДИНА

 ECOVIS®
AUDIT MACEDONIA
1-1/10 Anton Popov, P.O. Box 462
1000 Skopje, Republic of Macedonia
Phone: +389 2 2 463 140
Fax: No: +389 2 2 462 063
E-mail: contact@ecovis.mk
www.ecovis.com

Извештај на независниот ревизор

До основачите и Управниот Одбор на ЗАЕДНИЦА НА ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНА САМОУПРАВА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ЗЕЛС Скопје

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи од Годишната сметка на Заедницата на единиците на локална самоуправа на Република Северна Македонија – ЗЕЛС Скопје (во понатамошниот текст ЗЕЛС на РСМ), кои што го вклучуваат Билансот на состојба на ден 31 Декември 2021 година и Билансот на приходи и расходи, како и објаснувачките белешки и прегледот на значајните сметководствени политики за годината што завршува на тој датум.

Одговорност на Раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за изготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи согласно Законот за сметководство на непрофитни организации. Оваа одговорност вклучува: креирање, имплементирање и одржување на внатрешна контрола релевантна за изготвување и објективно презентирање на такви финансиски извештаи кои не содржат материјално значајни погрешни прикажувања било како резултат на измама или грешка; избор и примена на соодветни сметководствени политики и донесување на разумни сметководствени проценки соодветни на околностите.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на извршената ревизија. Ние ја извршивме ревизијата во согласност со Меѓународните Стандарди за Ревизија кои што се прифатени во Република Северна Македонија. Тие стандарди бараат наша усогласеност со етичките барања, како и тоа ревизијата да ја планираме и извршуваме на начин кој ќе ни овозможи да стекнеме разумно уверување дека финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува спроведување на процедури со цел стекнување ревизорски докази за износите и објавувањата во финансиските извештаи. Избраните процедури зависат од проценката на ревизорот и истите вклучуваат проценка на ризиците од материјално погрешно прикажување во финансиските извештаи, без разлика дали тие се настанати поради измама или грешка. При овие проценки на ризиците, ревизорот ја зема во предвид внатрешната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на ЗЕЛС на РСМ Скопје со цел креирање на такви ревизорски процедури кои ќе бидат соодветни на околностите, но не и за целта за изразување мислење за ефективност на внатрешната контрола на ЗЕЛС на РСМ Скопје.

Ревизијата, исто така вклучува и оценка на соодветноста на применетите сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на Раководството како и оценка на севкупната презентација на финансиски извештаи.

Ние веруваме дека стекнатите ревизорски докази се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

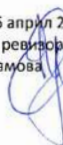
Наше мислење е дека финансиските извештаи во сите материјално значајни аспекти, ја презентираат реално финансиската состојба на Заедницата на единиците на локална самоуправа на Република Северна Македонија – ЗЕЛС Скопје на ден 31 Декември 2021 година, како и нејзината финансиска успешност, за годината што завршува на тој датум, во согласност со Законот за сметководство на непрофитни организации.

Нагласување на прашање

Како што е опишано во белешка 12а со состојба 31 декември 2021 година, побарувањата од купувачи изнесуваат 27,326 илјади денари (2020: 26,316 илјади денари). Во овој износ се вклучени побарувања постари од една година во вкупен износ 21,588 илјади денари (2020: 18,603 илјади денари), за кои постои неизвесност во поглед на нивната наплатливост и остварување на потенцијални приходи. За дел од овие побарувања постари од една година ЗЕЛС има потпишано спогодби за плаќање на рати со општините.

Нашето мислење не е квалификувано во однос на горенаведеното прашање.

Скопје, 05 април 2022 година
Овластен ревизор,
Елена Адамова

ECOVIS®
 AUDIT MACEDONIA
 Друштво за ревизија
 ЕКОВИС АУДИТ МАКЕДОНИЈА
 ДОО Скопје

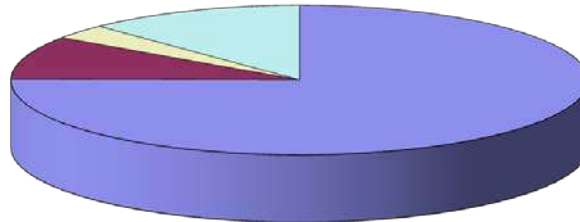
ДРУШТВО ЗА РЕВИЗИЈА
 ЕКОВИС АУДИТ МАКЕДОНИЈА ДОО Скопје
 Управител,
 Кирил Андоновски

СТРУКТУРА НА ПРИХОДИ ОСТВАРЕНИ ВО 2021 ГОДИНА

Приходи според извори	денари
Приходи од членарина	14,854,779.00
Приходи од проекти	1,872,345.00
Приходи од камата и позитивни курсни разлики и приходи врз основа на уредба	631,212.00
Приходи од извршени услуги	2,416,859.00
Вкупно	19,775,195.00

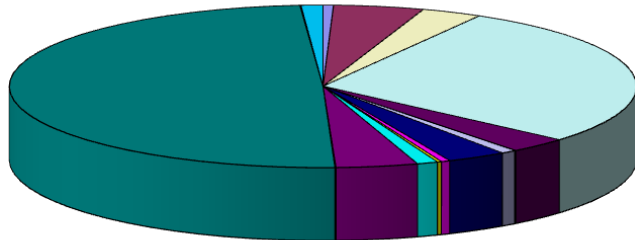

- Приходи од членарина
- Приходи од проекти
- Приходи од камата и позитивни курсни разлики и приходи врз основа на уредба
- Приходи од извршени услуги

РАСХОДИ ВО 2021 ГОДИНА

РАСХОДИ	денари
Трошоци за материјали (канцелариски материјал , потрошен материјал , средства за хигиена)	116,107.00
Трошоци за енергија (струја , парно , вода)	1,007,261.00
Трошоци за пошта , телефон , интернет услуги	674,923.00
Трошоци за одржување на системот на е- услуги, услуги за сервис и поправки	6,086,281.00
Услуги за дизајнирање и печатење	658,393.00
Услуги за превоз	4,980.00
Трошоци за репрезентација (функционален трошок)	8,787.00
Трошоци за службени весници , огласи , објави	167,584.00
Трошоци за организирање на собрание , конференции , семинари , обуки (сместување , закуп на сала, опрема и храна)	664,447.00
Регистрација на возила , премии за осигурување на опрема и возила	98,759.00
Банкарски трошоци	45,788.00
Интелектуални услуги (надокнада за елаборати, експерти, услуги за ревизија, нотарски услуги)	231,175.00
Трошоци за меѓународна соработка	910,390.00
Трошоци за службен пат (трошоци за ноќевање, патни сметки , авио билети)	10,830.00
Бруто плати, надоместоци и други примања на вработени	10,694,099.00
Набавка на ИКТ опрема, софтверски апликации и друга техничка опрема	10,290.00
Даноци што не зависат од резултатот , негативни курсни разлики , административни такси, вратени средства од проект , вонредни расходи	243,891.00
ВКУПНО РАСХОДИ	21,633,985.00

- Трошоци за материјали (канцелариски материјал, потрошен материјал, средства за хигиена)
- Трошоци за енергија (струја, парно, вода)
- Трошоци за пошта, телефон, интернет услуги
- Трошоци за одржување на системот на е-услуги, услуги за сервис и поправки
- Услуги за дизајнирање и печатење
- Услуги за превоз
- Трошоци за репрезентација (функционален трошок)
- Трошоци за службени весници, огласи, објави
- Трошоци за организирање на собрание, конференции, семинари, обуки (сместување, закуп на сала, опрема и храна)
- Регистрација на возила, премии за осигурување на опрема и возила
- Банкарски трошоци
- Интелектуални услуги (надокнада за елаборати, експерти, услуги за ревизија, нотарски услуги)
- Трошоци за меѓународна соработка
- Трошоци за службен пат (трошоци за ноќевање, патни сметки, авио билети)
- Бруто плати, надоместоци и други примања на вработени
- Набавка на ИКТ опрема, софтверски апликации и друга техничка опрема
- Даноци што не зависат од резултатот, негативни курсни разлики, административни такси, вратени средства од проект, вонредни расходи

РЕАЛИЗАЦИЈА НА ФИНАНСИСКИ ПЛАН ЗА РАБОТЕЊЕТО НА ЗЕЛС ВО 2021 ГОДИНА

ПРИХОДИ	Планирано во 2021 година	Реализирано во 2021 година	%
Вишок на приходи од минатата година	2,206,300.00	1,858,790.00	84.25
Приходи од членарина	16,180,240.00	14,854,779.00	91.81
Приходи од проекти	3,542,100.00	1,868,408.00	52.75
Приходи од извршени услуги	2,191,360.00	2,420,796.00	110.47
Приходи од камата, курсни разлики и приходи врз основа на уредба	150,000.00	631,212.00	420.81
ВКУПНО ПРИХОДИ	24,270,000.00	21,633,985.00	89.14
РАСХОДИ	Планирано во 2021 година	Реализирано во 2021 година	%
Трошоци за материјали (канцелариски материјал , потрошен материјал , средства за хигиена)	170,000.00	116,107.00	68.30
Трошоци за енергија (струја , парно , вода)	850,000.00	1,007,261.00	118.50
Трошоци за пошта , телефон , интернет	800,000.00	674,923.00	84.37
Трошоци за одржување на системот на е- услуги, услуги за сервис и поправки	6,100,000.00	6,086,281.00	99.78
Услуги за дизајнирање и печатење	990,000.00	658,393.00	66.50
Услуги за превоз	120,000.00	4,980.00	4.15
Трошоци за репрезентација (функционален трошок)	30,000.00	8,787.00	29.29
Трошоци за службени весници , огласи , објави	230,000.00	167,584.00	72.86
Трошоци за организирање на собрание , конференции , семинари , обуки (сместување , опрема и храна)	950,000.00	664,447.00	69.94
Регистрација на возила , премии за осигурување на опрема и возила	120,000.00	98,759.00	82.30
Банкарски трошоци	50,000.00	45,788.00	91.58
Интелектуални услуги (надокнада за елаборати,експерти, услуги за ревизија, нотарски услуги)	350,000.00	231,175.00	66.05
Трошоци за меѓународна соработка	1,550,000.00	921,220.00	59.43
Бруто плати , надоместоци и други примања на вработени	11,800,000.00	10,694,099.00	90.63
Набавка на ИКТ опрема, софтверски апликации, друга техничка опрема	60,000.00	10,290.00	17.15
Даноци што не зависат од резултатот, негативни курсни разлики, административни такси, вратени средства од проект , вонредни расходи	100,000.00	243,891.00	0.00
ВКУПНО РАСХОДИ	24,270,000.00	21,633,985.00	89.14

7

СТРУЧНА СЛУЖБА НА ЗЕЛС

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ НА ЗЕЛС ЗА 2021 ГОДИНА

За издавачот: Заедница на единиците на локалната самоуправа на Република Северна Македонија – ЗЕЛС

Извршен директор:
Душица Перишиќ

Адреса на издавачот: ЗЕЛС, ул. „Копенхагенска“ бр. 5
ПФ 32,1000 Скопје, Република Северна Македонија
Тел: 02/3099033, Факс: 02/3061994
e-mail: contact@zels.org.mk
www.zels.org.mk

Подготвил:
Весна Арсовска-Динковска

Фотографии: од Фото архива на ЗЕЛС
Илустрација: 230 x 200 mm

Лекторирал: Валентина Великова
Дизајн и печатење: Европа 92, Кочани
Тираж: 100 примероци

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

352.075.7(497.7)"2021"(047)

ГОДИШЕН извештај : 2021. - Скопје : Заедница на единиците на локалната самоуправа на Република Северна Македонија - ЗЕЛС, 2022.
- 40 стр. : илустр. ; 23 см

ISBN 978-608-4856-09-2

а) Заедница на единиците на локалната самоуправа -- Македонија -- 2021
-- Извештаи

COBISS.MK-ID 57021445

ЗАЕДНИЦА НА ЕДИНИЦИТЕ
НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА
НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
тел. +389 (0)2 30 99 033 / факс: +389 (0)2 30 61 994
ул. Копенхагенска бр.5, п.фах 32, 1000 Скопје,
Република Северна Македонија
www.zels.org.mk / contact@zels.org.mk